

Vinteropbevaring

Fuchsia - september 2001

Af Erik Hartwig.

Hvornår skal planterne ind?

Så sent som muligt, men planterne kan godt tåle en snert af frost, altså kun ned til nul punktet, og ikke minus 2 - 5 graders frost.

Så længe frosten kun lurer skal planterne ikke ind, hvor der er varmere end ude, da det kan bevirke, at planterne vågner op og begynder at gro.

Efter den første frost kommer der ofte lange frostfri perioder, sørg for at der ikke tilføres varme i disse perioder og åbn vinduer og døre i perioder med temperaturer på +2 grader og opefter.

Først når vinteren for alvor sætter ind, tilføres varme, temperaturen holdes over 0 grader ideelt fra +2 til højst 5 graders varme.

Skal planterne klippes ned?

Ja, det skal de, ligesom alt grønt, både blade og grønne grene skal klippes væk, ellers vil bladene selv falde af i vinterens løb og derved forårsage råd, skimmel og ikke mindst svamp, hvilket planterne kan dø af.

Desuden så fylder planterne ikke så meget, når de klippes ned og derved spares plads. Fjern mindst halvdelen af plantens vækst, når jeg siger mindst halvdelen, så er det fordi mange fjerner meget mere, så det er altså et spørgsmål om temperament.

Hvor ofte skal jeg vande?

Det er et spørgsmål, der ikke kan besvares helt klart, da det helt og holdent afhænger af, hvilken temperatur man har mulighed for at overvintre planterne i.

En tommelfinger regel er: Samme antal vandinger i løbet af hele vinteren som rumtemperaturen i planternes vinterkvarter overstiger 0 grader. Ved 2 - 3 grader er 2- 3 vandinger pr. vinter således nok, men jo varmere der er i rummet, desto hyppigere skal der vandes. Visse planter fx engletrompet og pelargonie har bedst af slet ikke at blive vandet hvis rumtemperaturen holdes under +5 grader.

Husk altid på at de nøgne grene næsten ikke forbruger vand, og at du meget nemt kan slå planten ihjel ved at vande for meget om vinteren.

Hvordan skal jeg vinteropbevare mine planter?

Jo, det kan man på utrolig mange måder. Jeg vil her kun nævne nogle få og ganske enkle måder, for det er stort set kun fantasien, der sætter grænser...

Loftrum:

Da varmen fra opholdsrummene stiger til vejrs, bliver der for tørt på et almindeligt villaloft, ligesom solen kan bage på taget og give for store temperaturudsving.

I et isoleret loftsrum hvor der kan lukkes ned for varmen og åbnes et vindue så der bliver afkølet, kan man derimod opnå ideelle betingelser, men husk at vinduet skal være åbent en stor del af vinteren.

Nedgravning, (nedkuling):

Det kan fint lade sig gøre at grave sine fuchsia ned ude i haven om vinteren, man skal bare sikre sig

nogle forskellige ting så som, at hullet skal være mindst 90 cm dybt, i bunden af hullet lægges musegift, planterne lægges ned og der fyldes let fugtigt sphagnum ned imellem planterne (man kan også bruge rimelig tørre blade) de sidste 20 cm. Fra overkanten af hullet og ned til planterne lægges rent sphagnum, halm eller blade, top det hele op i en pyramideform midt over hullet således at du får en top på hullet på mindst 20-30 cm så vil vandet nemmere kunne løbe væk. Til sidst dækkes hullet med et stykke plastik, dette skal på alle sider være mindst 1 meter bredere end hullet for at undgå, at fugt og vand kommer ned til planterne. Dæk til sidst af med alm. havejord og meget gerne en vintermåtte.

Dybfryser metoden:

Har man en gammel dybfryser eller kan man skaffe en, så er der også her mulighed for at overvintre sine planter, og en dybfryser fås jo i mange forskellige størrelser. Placer dybfryseren i et udhus eller et lignende sted. Der behøver ikke at være isoleret, for det er dybfryseren nemlig; denne er højtryks-isoleret, og der skal utrolig megen frost til for at komme ind i den... Pak planterne ned på samme måde som ved nedgravning, her skal man bare huske, at låget ikke må lukkes helt, det skal hele vinteren stå på klem mindst 5 cm, og i varme perioder skal det være helt åbent. Skulle der i en lang periode være streng frost, så lav et hul ned til midten af fryseren og sænk en 60 vats pære derned, tænd for den og man har en perfekt frostsikring.

Fiskekasser:

Store flamingokasse, kan også med fordel bruges til vinteropbevaring, fordelene er, at disse kan stables i højden midt i et alm. drivhus.

Pak planterne ned som ved nedgravning og stil dem oven på hinanden, selve drivhuset skal isoleres med mindst et lag bobleplast, meget gerne 2 lag. På denne måde vil man nemt kunne holde drivhuset frostfrit med en lille petroleumsvarmer, dog vil det være lettest med en lille el-varmeblæser med termostat stillet på +5 grader. Man kan vinteropbevare utroligt mange planter på denne måde. Og der bruges ikke vildt meget strøm.

Sommerhus:

Vinteropbevaring i et sommerhus kan fint lade sig gøre, når bare man har termostatstyret varme, men igen skal man meget ofte føre tilsyn med planterne. Huset må ikke kunne blive for varmt, når solen skinner, for derved går planterne i gang, og så kræves der både ekstra lys og vand.

Kælder, Udhus og Havestue:

I udhus og havestuer gælder det om at holde temperaturen nede på + 5 grader, ikke over + 5 grader og ikke under + 2 grader.

Lige gyldigt på hvilken måde man vinteropbevarer sine planter, så husk altid at lufte rigtig godt ud, når temperaturen udenfor er over + 5 grader. Åbn vinduer eller døre således at der ikke bliver for varmt altså ikke over + 5 grader.

Og uanset hvilken metode man bruger til vinteropbevaring, så husk altid at sprøjte planterne med Atamon, brug 1 dl. Atamon til 10 liter vand, dette modvirker skimmel og råd. Har i haft rust i jeres planter i sommerens løb, så skal I sprøjte mod dette, ellers vil det smitte til alle de andre planter, som de opbevares sammen med, og dette kan medføre døden for planterne.

Hvilken type varme skal vi bruge:

Gas:

Man skal være opmærksom på, at gasvarme kræver ilt, hvilket betyder, at der skal være mulighed for at tilføre frisk luft hele tiden. Ikke alle slags planter kan tåle gasvarme. Fuchsia alene kan godt. .

Petroleums varme:

Her gælder det samme. For at en petroleumsvarmer skal brænde optimalt, skal der tilføres ilt, hvis ikke vil ilden gå ud og vægen vil da ose helt forfærdeligt og derved kunne dræbe alle planterne. Der skal altså også her tilføres frisk luft hele tiden.

El - varme:

El-varme er nok den nemmeste varmekilde. En termostatstyret el-blæser klarer sig selv og laver ikke ulykker, samtidig med at man ikke behøver at tænke på at tilføre frisk luft. Selvfølgelig er el noget dyrt noget, men når termostaten er sat ned til +5 grader, så bruger den meget mindre, end man tror.

Centralvarme:

Er en helt ideel varmekilde, bare der er termostat ventiler på, så klarer det sig selv.

Kan man opbevare planterne helt mørkt?

I en kælder, hvor der ikke er noget lys af betydning, kan man godt opbevare sine planter. For at det skal kunne lade sig gøre, må temperaturen heller ikke her komme op over +5 grader, gør den det, er udluftning igen nødvendig, Kommer planterne over +5 grader, begynder de at spire, altså hold temperaturen nede på +2 - +5 grader.

Over +5 grader spirer planterne som sagt. Så behøver de masser af lys, og så begynder det at blive svært.!

Hvordan slår vi nemmest vore fuchsia ihjel om vinteren?

Ganske enkelt ved at lade dem stå ude om vinteren, og så bare købe nogle nye igen til foråret ...

Nej vel, størstedelen af fuchsiaåret går med at vinteropbevare sine planter, og meget af sporten ligger i at have gamle store flotte planter hvert år.

Men hvad skyldes så mislykket vinteropbevaring ??

Jo, oftest er der for vådt i potterne, jo koldere det er desto tørrere skal jorden være, og jo tørrere desto lavere temperaturer.

Det er sjældent, at planterne dør af tørke om vinteren. Lerpotter udgør den største risiko, jordklumpen kan sagtens tørre ind, så den slipper kanterne. Hos planter i tørvejord (sphagnum) ses det ofte, og om vinteren skal det være sådan, at der ikke må vandes ligesom om sommeren. Er du i tvivl, så vend jordklumpen ud og mærk efter, inden du vander.

Hvorfor dør planterne om foråret?

Meget ofte er det sådan, at selve vinteropbevaringen går fint, men at man tidligt på foråret kommer til at vande planterne ihjel i sin iver efter at få sat gang i væksten.

De fine hvide sugerødder går til om vinteren, og vander man for meget om foråret før tilvæksten er startet, vil planterne drukne, jorden bliver gennemblødt, fordi planten ikke suger vandet op, og den sjaskvåde jord ansporer ikke til ny roddannelse, planten klasker sammen og dør...

En anden hyppig aflivningsmetode er at udsætte planterne for pludselige og voldsomme temperaturforandringer, nye skud der er vokset frem i løbet af vinteren er utrolig lys- og vindfølsomme; væn planterne langsomt til friluftslivet.

Erik Hartwig